

Σε ιδιαίτερα προσεγγμένο και χρονομετρημένο ρυθμό

«Κουζίνες!...» του Άλαν Έικμπορν στο Θέατρο Ένα. Μετάφραση: Ξενάκης Κυριακίδης. Επεξεργασία – Προσαρμογή – Διασκευή κειμένου: Λέα Μαλένη, Χριστίνα Κωνσταντίνου. Σκηνοθεσία: Λέα Μαλένη. Σκηνικά-Κοστούμια: Γιώργος Γιάννου. Φωτισμός: Τζόζεφ Χριστοδουλίδης. Ηχητικό υπόστρωμα-Μουσική επιμέλεια: Λέα Μαλένη, Αντρέας Μακρής. Παίζουν: Αντρέας Μακρής, Χριστίνα Κωνσταντίνου, Μανώλης Μιχαηλίδης, Έρικα Μπεγέτη, Σωτήρης Μεστάνας, Πέννυ Φοινίρη.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

Έχετε υπόψη σας το έργο του Μάικλ Φρέιν, «Το Σώσε!»; Ήρθε στην Κύπρο από την Αθήνα και ως «Σαρδέλες με σαρδάμ». Εκεί ένας θιάσος ανεβάζει μια κωμωδία κι εμείς βλέπουμε διπλό θέατρο, όπου η πρώτη πράξη συμβαίνει στη «σκηνή» στη διάρκεια της «πρόβας» και η δεύτερη στα «παρασκήνια» την ώρα που παίζεται η «παράσταση» του θιάσου. Θυμήθηκα αυτή την παλιά θεατρική εμπειρία σε σχέση με την παράσταση του Θεάτρου Ένα. Εκεί στο έργο του Άλαν Έικμπορν «Absurd Person Singular», μετονομασμένο σε «Κουζίνες!...» (μετάφραση Ξενάκη Κυριακίδης, διασκευή κειμένου Λέας Μαλένης και Χριστίνας Κωνσταντίνου), χρησιμοποιείται παρόμοια μέθοδος -οι κουζίνες λειτουργούν ως θεατρικά παρασκήνια σε σχέση με τα σαλόνια των τριών σπιτιών. Εκεί γίνεται και «το σώσε!» και κάθε λογής σαρδάμ.

Στα σαλόνια είναι πιο εύκολο να παίζεται μια παράσταση υποκρισίας και κοινωνικών τύπων, στις κουζίνες όλα και όλοι φαίνονται από την ανάποδη, σαν να μας λέει ο συγγραφέας. Οι κουζίνες είναι τρεις, όσες και οι πράξεις του έργου, όσα και τα ζευγάρια που εναλλάξ δέχονται κόσμο στα σπίτια τους τρεις διαφορετικές παραμονές Χριστουγέννων.

Κι αν η πρώτη ιδιαιτερότητα του έργου -η αναπαράσταση των αφτιασίδωτων κοινωνικών και οικογενειακών παρασκηνίων- ήδη φανερώθηκε στην πιο πάνω συντομότατη περιγραφή, πιστεύω πως κάπου διαφάνηκε και η δεύτερή του ιδιαιτερότητα -η ροπή του συγγραφέα στη συμμετρία των αριθμών. Τα τρία χρόνια που περνούν στη ζωή των τριών ζευγαριών, οι τρεις χώροι που αντανακλούν την οικονομική κατάσταση, το γούστο και το κοινωνικό στάτους του κάθε ζευγαριού. Τρεις χώροι δράσης, τρεις αλλαγές σκηνικού. Τρεις «χρόνοι» δράσης, τρεις αλλαγές κοστούμιών, που συμβολίζουν και τα κοινωνικά σκαμπανεβάσματα των τριών

ζευγαριών. Η τριπλή δομή του έργου είναι ο άξονας του θεατρικού παιχνιδιού, σημαντικό μέρος του οποίου είναι οι μπροστά στα μάτια των θεατών αναδιαμορφώσεις των κουζινών. Ο εικαστικός της παράστασης Γιώργος Γιάννου και η σκηνοθέτιδα Λέα Μαλένη έχουν λύσει το πρόβλημα των σκηνικών μετατροπών ευρηματικά. Οι έξι ηθοποιοί (ο Αντρέας Μακρής, η Χριστίνα Κωνσταντίνου, ο Μανώλης Μιχαηλίδης, η Έρικα Μπεγέτη, ο Σωτήρης Μεστάνας, η Πέννυ Φοινίρη), που φέρουν εις πέρας τις μετατροπές, λειτουργούσαν με πειθαρχία, αυτοσυγκέντρωση και σε γρήγορο ρυθμό, τόσο σημαντικό για ένα έργο, όπου η συμμετρία αφορά και τον χρονικό καταμερισμό των μικρών κινήσεων και των μεγάλων χρονικών επεισοδίων. Φαντάζομαι πόσος σκηνοθετικός και υποκριτικός κόπος χρειάστηκε για το στήσιμο αυτής της τριπλής, στην ουσία, παράστασης. Αφού η κάθε καινούργια «κουζίνα» ως καινούργια φάση του έργου απαιτούσε και καινούργια προσέγγιση στον αλλαγμένο πια ήρωα που ενσάρ-

κωνε το κάθε ένα μέλος του θιάσου. Η Λέα Μαλένη και οι ηθοποιοί της προσέχουν πολύ και ένα άλλο σημαντικό στοιχείο του έργου -μέσα στη συνεχή ροή των δράσεων του καθενός από τα έξι πρόσωπα εμπλέκονται και οι ταυτόχρονες αντιδράσεις όλων των υπολοίπων και όλα αυτά πρέπει να γίνονται σε ιδιαίτερα προσεγγμένο και χρονομετρημένο ρυθμό.

Όμως και το άγχος της ομάδας είναι επίσης φανερό εξαιτίας των πολλών μικρών λεπτομερειών που πρέπει να προσέξουν και των πολλών πράξεων που πρέπει να προλάβουν να διεκπεραιώσουν. Ίσως αυτές είναι οι εντυπώσεις από τη μόλις δεύτερη παράσταση του έργου που παρακολούθησα και η ταυριαστή στη διανομή ομάδα θα έχει μέχρι τώρα απαλλαγεί από το άγχος και από μερικές προκαλούμενες απ' αυτό υπερβολές. Αναρωτιέμαι όμως αν ο Άλλος Χώρος

του Ένα ταίριαζε στη συγκεκριμένη παραγωγή καλύτερα από την κύρια σκηνή. Όλη η ιδέα του έργου του Έικμπορν είναι να μας ανοίξει τους συνήθως κρυφούς χώρους της ζωής των ανθρώπων, να μας φανερώσει τα συνήθως αφανέρωτα, τα βγάλει στη φόρα τα άπλυτα, να μην επιτρέψει στους ήρωές του να φορούν τα καθώς πρέπει προσωπεία τους. Οπότε η παραδοσιακή θεατρική αίσθηση της αφαίρεσης του τέταρτου τοίχου εδώ έχει ιδιαίτερο νόημα και η δράση σε «κανονική» σκηνή θα δημιουργούσε περισσότερη ατμόσφαιρα «κρυφοπαρακολούθησης» σε μας, τους θεατές. Εξάλλου, έτσι όπως είμαστε τοποθετημένοι στον Άλλο Χώρο, γύρω από τον χώρο δράσης των ηθοποιών, μερικώς φωτισμένοι και εκτεθειμένοι ό ένας στα μάτια του άλλου, δεν αισθανθήκα ότι οι ηθοποιοί μάς χρειάζονταν, μια και δεν «έπαιζαν» με το κοινό, δεν απαιτούσαν τη συμμετοχή μας. Όπως κι εμείς δεν χρειαζόμασταν την επιπρόσθετη εικόνα των απέναντι συνθεατών μας να είναι συνεχώς παρούσα.